

Groninger Bodem Beweging, woensdag 24 juni 2015

Als columnist van DvhN heb ik wel eens een stukje geschreven over de NAM. Of beter gezegd: over de woordvoerder van dat bedrijf, Chiel Seinen. Ik kreeg medelijden met Chiel als hij op TV Noord verscheen. Chiel leek me geen aanhanger van de leugen, maar hij werd betaald door de NAM en was dus gedwongen te zeggen wat de NAM wilde.

Niets.

Angst, aardbeving, schade en verdriet? Het was niet de schuld van de NAM - dat om mee te beginnen. De woordvoerder vertelde verder dat er aan het probleem van de mensen 'gewerkt' werd. Door een commissie.

Het woord 'commissie' maakte destijds nog grote indruk. Terecht. Groot woord. Als kind had er ik in de jaren 50 al ontzag voor. In de jeugdcommissie van mijn voetbalclub WVV zetelde Engel Wubs, bijgenaamd Kale Wubs. Een siddering ging door de leden wanneer meneer Wubs door Winschoten fietste en in de straat jongens zag voetballen. Wubs schudde eerst het hoofd. En toen, ja hoor, klonk zijn onverbiddelijke 'wreef! wreef!'

De jeugdcommissie dwong je tot de wreef op straffe van een ernstig gesprek met je vader en moeder over je toekomst en extra trainingen met de kopgalg. Fijne man. Onvergetelijke Winschoter.

Zelf heb ik het nooit tot een commissie gebracht. Dat lidmaatschap is voorbestemd voor invloedrijke, wijze mensen.

Na de commissie kwam de 'dialogotafel'. De roem snelde de tafel vooruit, nieuw elan laaide op. Ondertussen kraakten de muren, stonden steeds meer huizen onder water, verhuisden ouders in Zeerijp hun baby's naar familie in Zwolle wegens het levensgevaarlijk niet meer voldoende te stutten slaapkamertje en was de directeur van de NAM in geen velden of wegen te bekennen om de nood te lenigen.

Hij verschanste zich achter de muur van de macht, bijgestaan en verdedigd door minister Kamp en Shell, ijsig kalme en ijzingwekkend reagerende instanties die van een instortend slaapkamertje en een schreiend kindje niet nerveus worden en al helemaal geen bekentenis afleggen over schuld, laat staan een schadevergoeding garanderen.

Hun credo: iedereen draagt schuld, behalve wij. Eigenlijk beschuldigden deze ijzige ijzingwekkendheden van bestuurders de zeurders in de woningen. Profiteurs. De ijskouden zeiden het niet hardop. En de woordvoerders dus ook niet.

Shell en NAM zijn vijanden van het volk en de fatsoenlijke moraal. Het is om witheet van te worden. Ik niet meer. Ik weet namelijk wat er met ze aan de hand is: ze zijn gevangen in de *Stabilitas loci*. Dat is de honkvastheid en de toewijding van de monnik.

De leer van zo'n Benedictijn, las ik eens, schrijft voor dat men niet wegloopt van dat waarmee je je verbonden hebt en dat je afsluit voor de buitenwereld. *Stabilitas* is, ik citeer, een 'volgehouden en bestendig commitment'.

Volgelingen van Benedictus wijdden hun monastieke leven aan gebed, studie en stilte tot het hart. De NAM, de Shell en de van hen afhankelijke overheden zijn verslaafd aan een moderne *stabilitas*, maar ook zij lopen niet meer weg van hun levensovertuiging: boren, beven en kilheid tot het geweten.

Ongeluk en verdriet, volkswoede en verderf zijn ondergeschikt aan de stabilitas van de NAM, als de gehoorzaamheid van de monnik aan de abt, van de intrede tot aan de dood.

Het moderne klooster is een combinatie van NAM, Shell, Commissies, Dialoogtafels, Directeuren, Ministers én ondergetekende die vanavond in het droeve koor meezingt. Zélf s de Groninger Bodem Beweging, de zo voorbeeldige vereniging van wie de leden tot op het bot zijn getergd door de gaswinning en de gevolgen daarvan, is, onbewust en weliswaar protesterend, mee gaan duizelen en discussiëren in de mallemolen van traagheid en belofte.

Sinds gisteren moeten we weer iets denken en zeggen en bediscussiëren. Nu over 30 en niet 39 miljard kubieke meter omhoog boren, wat minister Kamp cadeau deed onder druk van de PvdA, de partij die in de steeds luider klinkende verontwaardiging van heel Nederland en zeker ook na de desastreuze verkiezingsuitslag opeens aan de kant van de Groningers bleek te staan.

'Kamp gaat door de knieën' kopte het DvhN gisteren op de voorpagina.

Henk had, hoorde ik hem zelf zeggen, de zaak omgedraaid: hij was eerst naar Groningen gegaan om te praten en daarna zou hij in Den Haag aan de slag gaan. Letterlijk zei hij: 'Ik heb het eens anders gedaan.' Ter afwisseling. Welke kleur zou Henks democratie de volgende keer hebben? Henk zag de kop 'Kamp gaat door de knieën' tevreden aan, deed zijn stropdas af, stapte achterin de dienstwagen en zei tegen chauffeur Herman: 'We gaan naar Appingedam. Jan Hendriks van Storm Meeden is daar ook. Wat heb ik toch een leuke baan.'

De vicieuze cirkel van het overleg is een soort sekte is geworden. Een Scientologie Church is het niet. Die verspreidt haat en nijd, oog om oog tand om tand, in het geniep en maakt winst zonder er belasting op te betalen. De NAM en de Shell en hun handlangers verkopen hun vuile handel in het openbaar.

En ik bedoel met vuile handel de ontkenning van de schuld, tientallen jaren lang, en nog steeds, als het op recht door zee-schadevergoeding aankomt. Men houdt van eigen geloften, niet van andermans noden. Men draait mee, bewust en onbewust. De een wat anders dan de andere, maar de carousel draait. We zitten in het lucratieve

fracking klooster, samen met de NAM en de Shell. De een profiteert, de ander lijdt. Wat fout is voor de ander, is doodnormaal voor de één.

'De mensen in dat gebied' - ik kan die zin niet meer horen - bezoeken en ze met loze Haagse beloften paaien, wordt normaal gevonden.

De reacties van de gepaaide onderdrukten, wanneer ze op een tractor de weg van de mouwenveger een kwartier versperren, abnormaal. Want tegen de wet. De bodem letterlijk onder je voeten wegmaaien is grondwettelijk wel toegestaan.

Kamp en Commissie, NAM en Shell zijn onaanraakbaar voor feiten en gevoelens gebleken, harder verzet van de stedelingen en boeren is onomkoombaar.

Onaanraakbaar?

Toen de bewijzen dat de gaswinning oorzaak van de bevingen is zelfs niet meer door de weerzinwekkende lui in het penthouse van de NAM en de Shell geloochend konden worden, tientallen jaren nadat ingenieurs ter zake hadden gewaarschuwd dat er iets afschuwelijk fout was en dat de gevolgen op een dag vreselijk zouden zijn als je op jaarbasis vijftig miljard kubieke

meter gas uit de diepte naar de oppervlakte jaagt, kwamen er schoorvoetend verontchuldigingen. Directeur Gerald Schotman van de Nederlandse Aardolie Maatschappij sprak ze zelfs uit. Tien jaar te laat, maar toch. Gerald meende ze natuurlijk niet, zijn excuses waren voor de Bühne. Minister Kamp maakte ook een soort van excuses.

Hoe die woorden tussen zijn smalle lippen door glipten.

Hoe de ogen er uitdrukkingsloos bij keken.

Hoe totaal niet bij de zaak betrokken minister erbij stond, toen de verslaggever hem op het Binnenhof de microfoon toestak.

Henk is betrokken bij de zaak van de NAM en de Shell, dat zei het gezicht van die zuinige vertegenwoordiger in zoete broodjes van de overheid, afgewisseld met complimenten aan de 'nuchtere en hardwerkende Groningers'.

Het gedrag van NAM en Binnenhof schreeuwt om meer dan een dialoogtafel en een commissie, dat wil zeggen: de NAM en Den Haag smeken de geteisterde bewoners als het ware om burgerlijke ongehoorzaamheid die de gewone burgerlijke ongehoorzaamheid verre overstijgt.

Met de regelmaat van de klok de fysieke en mentale klappen krijgen, jaar in jaar uit worden behandeld als drammende kinderen met een snotbel in plaats van eentje van gas, de dorpelingen die in diepe ellende worden gedreven door bezitters die van geen wijken weten en om tijd te winnen weer eens een commissie laten benoemen, of een autoriteit met recht op advies aan de autoriteiten en directeuren die al zo eindeloos lang hebben aangetoond geen rekening wens te houden met welk advies of aanbeveling dan ook.

Deze keer heet de nieuwe instantie waarop de hoop is gevestigd 'Nationaal Coördinator Groningen' afgekort: NCG.

Coördineren. Wat zou het inhouden? Het is onnavolgbaar en niet te checken op efficiëntie.

Ik zie een krantenbericht: 'De NCG heeft beslist dat er maandag en dinsdag niet gecoördineerd zal worden in verband met windkracht 7 in grote delen van het land. De coördinatie is verplaatst naar vrijdag 14 augustus. De NCG was niet bereikbaar voor commentaar.'

De naam van de instantie achter de afkorting luidt Hans Alders, bekend van commissies en vergaderingen, lang voordat er naar gas werd geboord.

Zonder iets aan de kwaliteit en renommé van de heer Alders te willen afdoen, voorspel ik dat hij Groningen geen stap dichterbij de verlossing brengt, geen euro schadevergoeding zal bewerkstellingen, geen kubieke meter van de pijn zal kunnen verlichten. Hans zit in de stabilitas, muurvast in het klooster waar het heilige commitment van de winst wordt aanbeden.

De levensloop van Hans Alders heeft hem in de leer ingewijd en -gemetseld. Zijn heer en heren dragen de namen Coalitie, Compromis, Netwerk en Politiek. Shell en NAM dus. Het is hem niet kwalijk te nemen. Ooit deed hij zijn intrede in de wereld van commissies en politieke partijen, provincies en stichtingen, begon beleid te bepalen en akkoorden te smeden, dingen aan elkaar te praten en posities te zoeken, machtsblokken te begrijpen en idealen te neutraliseren, kantoren in te richten en charmeoffensieven te ontplooien. Hij is een niet meer los te wrikken atoom, kunstmatig ingevroren in een diep geworteld net van overheden en al of niet externe commissies.

Hans, we hebben niks aan een compromis of alleen maar meer rampjes en rampen inluitende ditjes en datjes die we van anderen al jaren hebben aangehoord en wel kunnen dromen.

Maar u bent er, o NCG. Laten we u positief benaderen.

Nogmaals: wat *betekent* uw functie? Wat moet er worden gecoördineerd? Wat *is* coördineren? Hoe kom je uit dit web van list en bedrog van de NAM en de overheid? Duizend Hans Aldersen die door een satelliet in het heelal worden bestuurd, zijn nog kansloos.

Coördineren. Het klinkt als vertragen.

Als ik Hans Alders was, zou ik de coördinator in mij vergeten. Evenals de trait-d'union, de denktank, de mediator of de postillon d'amour. Niets van dat al zou ik willen zijn. Maar Hans Alders, benoemd coördinator, wilde het wel.

Mijn advies aan hem.

Probeer *uit* dat van elke normaal maatschappelijke rede gespeende, ondoordringbare bastion van de moderne stabilitas te treden.

Hoe doe je dat?

Met mannentaal.

Zeg hier vandaag dat de NAM uit en te na bewezen heeft dat ze niet deugt en de gezondheid en de angst van de bevolking minacht.

Dat de Shell een dubieuze roerganger in de schaduw is die 'NAM' denkt en handelt en niet thuis geeft als het gaat over het lot van de huiseigenaar.

Dat het gedrag van minister Kamp tot aardbevingslachtoffers zich verhoudt als dat van de kapitein van de Costa Concordia tot zijn opvarenden.

Zég het. Luid en duidelijk. Hard en overtuigend. Dán treed je een heel klein beetje uit de wurgende greep van de gevestigde orde, dán zend je een eerste positief signaal af in de ogen van de murw gebeukte inwoners van deze provincie. Dán doe je een kleine stap in de richting van een vent met het hart op de juiste plaats en de trotse bezitter van daadkracht, die begint met het woord.

Maar ik hoorde zondagavond in het TV Noord-programma 'Cunera' dat u de heer Kamp een 'heel betrokken man' vindt.

Betrokken bij de existentiële problemen van de Groningers. Henk - Kamp?

Over wat er de komende jaren zoals gaat gebeuren, zei u: 'Voor 2016 gaan we bepalen: wie gaat dat betalen?'

Is dat een *vraag*?

Meneer Alders, u bent geen monnik of heilsoldaat, u bent een échte soldaat, onze commando. U bent niet bang voor een snoeiharde term die het riskeert alle coördinatie in de kiem te smoren. Coördineren mag niet het doel zijn, het gaat om waarheid en recht. Ga, zonder vrees. Wees niet bang te sneuvelen. De beste soldaten zien zichzelf al dood voordat ze naar het front gaan en hebben dus niks te verliezen. Wees dapper, spreek de rauwe waarheid, vooraf, nu, vrijuit, voor uw beurt wat een beetje fout is, maar sterk, wat indruk maakt, ook op uzelf, u begint een nieuw leven met een nieuwe Hans. De geschiedenisboekjes zullen schrijven: 'De wederopstanding begon in Loppersum.'

Uw bittere woorden vonden zo'n weerklank onder de Groningers, dat zij het initiatief namen om naast het standbeeld van Graaf Adolf eentje van NCG Alders te plaatsen.

Na enig geharrewar over de financiën kwam het beeld er, met de volgende inscriptie in de sokkel van de bronzen tractor, een Hanomag R19 uit 1966, waar u op zit: 'Hans Alders, onze geliefde Nationale Coördinator Groningen. Te vuur en te zwaard.'

Ben je behoedzaam, prijs je de streekproducten en gooit het daarna op diplomatie achter de schermen - wat ik als eerste der onbegrepenen zou begrijpen: u bent commissiegewijs opgeleid en gaat ervan uit dat elke door u uit te spreken zin op splijtzwammen en bermbommen moet worden gecheckt om per zes maanden een centimeter terrein te kunnen winnen -, dan weet ik genoeg en word ik nu al bevestigd in mijn wantrouwen jegens de voortgang van hulp en genoegdoening, rechtvaardigheid en royale schadevergoeding waarmee de Groningse verliezen zullen worden aangezuiverd, en wens ik u met de fraaie titel NCG op uw cv, zoals het een beleefd spreker betaamt, veel succes.